

Skärtorsdagens aftonmessa 2026

Likaväl som vi behöver materiell föda för att överleva, så behöver vi föda och näring för vårt andliga liv. Genom ord och sakrament får vi all den näring som vi så väl behöver för att leva ett andligt liv i gemenskap med Jesus till Faderns ära. När vi idag högtidligt får fira instiftelsen av eukaristin blir vi påmind om allt detta. Vår hunger efter andlig föda måste ständigt hållas levande inom oss. Vi kan liksom aldrig få nog. I eukaristin blir hjärtats hunger efter Jesus både stillad och förökad, eftersom det i detta liv aldrig finns någon ändpunkt i vår längtan efter att komma Jesus nära. Varje gång vi tar emot Jesus i sakramentet växer vår längtan och hunger efter honom och hans kärlek. Det kanske inte alltid märks på känslornas plan. Det är inte alltid en upplevelse som vi kan inregistrera. Det är något oändligt mycket djupare som sker, och därför dröjer det innan vi riktigt kan fatta och ta till oss denna nåd. Ofta tycks vi i stället bara märka hur fattiga och ytliga vi är. Hela vårt jag blir förnyat och upplyst när vi tar emot Jesus i eukaristin, men ofta går det oss förbi eftersom vi är så koncentrerade på att känna och uppleva. Men om vi i ödmjukhet accepterar vår inre fattigdom och oförmåga, är bara det en oerhört stor nåd. Jesus kan ju bara tas emot av oss, när vi erkänner vår fattigdom, vår brist, vår svaghet och synd.

”Var gång vi frambär Kristi offer, sker hans återlösningsverk i oss”. Detta hoppfulla budskap får vi höra i dagens bön över offergåvorna. Genom mässans offer sker det alltid något stort i oss. Det är Jesus själv som handlar och vill frälsa och återlösa oss, så att vi befrias från allt vad synd och själviskhet heter. En tydlig mätare på att vi verkligen låter oss frälsas och förvandlas är att vår kärlek till vår nästa, speciellt de fattiga och utsatta, förökas. Hela denna aftonmessa på skärtorsdagen är präglad av denna grundtanke i kristendomen. Evangeliet handlar om fottvagningen, om Jesu vilja att rena och befria oss. Jesus kommer in i vår värld som tjänare, som utblottar sig helt för att överbevisa oss om sin kärlek. Om vi verkligen vill ta emot honom i eukaristin, måste det märkas på vårt sätt att behandla vår nästa. Där Jesus finner barmhärtig omsorg, där ser han bilden av sin egen kärlek. Ju mer vi präglas och omformas av eukaristin, desto tydligare syns det i vår omsorg om de andra. Sann eukaristisk fromhet leder alltid till större omsorg och engagemang för dem som behöver vår hjälp. Jesus vill känna igen sin egen kärlek i oss. Eukaristin ger oss föda för att vi i vår tur skall föda de hungrande.

I sitt första brev till Guds heliga folk – *Dilexi te* – betonar påve Leo denna grundtanke. Vår kärlek till Jesus yttrar sig alltid i en större och ständigt ökande kärlek till de behövande. Genom eukaristin omvandlas vårt fattiga lilla hjärta till en allt större likhet med Jesu heliga hjärta. Det är det stora kriteriet på att vi

verkligen öppnar oss för Jesus i eukaristin och låter honom förvandla oss. Genom förvandlingen i eukaristin blir bröd och vin till Kristi kropp och blod. Denna förvandling leder i sin tur till att vi förvandlas till en allt större Kristus-likhet. Och inte nog med det, vi i vår tur vill då bidra till att förvandla vår omvärld genom att sprida Jesu kärlek och godhet. I dagens kollektpön beskrivs detta kristna grundperspektiv så här: eukaristin är ”den gåva som förenar kyrkan i kärlekens gemenskap... så att vi fullkomnas i kärleken”.

Den helige martyren och biskopen John Fisher säger om mässoffret: ”Detta offer är för Gud så välkommet och välbehagligt, att han, då han riktar sina blickar mot det, inget annat kan göra än att genast förbarma sig över oss och visa sin mildhet mot alla som i sanning omvänder sig”. Genom eukaristin får vi del av den Andens kraft, som utverkar förvandlingen i mässan och som också bidrar till att förvandla oss från självupptagna individualister till självutgivande lärjungar. Vi kan aldrig tacka Gud nog för denna nåd, Samtidigt är det inte alltid så säkert att vi genast uppfattar det som en nåd. Ofta tycker vi snarare att vi blir fattigare och fattigare. Mer och mer inser vi vår begränsning och oförmåga. Sann ödmjukhet är inte alltid så behaglig, men alltid nyttig och fostrar oss till ett allt större beroende av Guds nåd och till större och djupare överlåtelse till Jesus. Eukaristi betyder tacksägelse. När vi tar emot Jesus i eukaristin, får vi del av hans ständiga tacksägelse och lovsång till hans Fader. Lovsången blir kött och blod i oss. Vi blir mer och mer till liturgiska varelser som sätter parentes om oss själva och i stället vill lova och prisa vår Fader som offrat sin enfödde Son för vår frälsnings skull.

I de liturgiska föreskrifterna för denna högtidliga aftonmessa får prästen instruktion för hur kan skall predika - och det är faktiskt ganska ovanligt. Oftast får man ganska fria händer för hur man skall predika. Men här får man mer handfasta order att predika om eukaristins och prästämbetets instiftande samt om fottvagningen och de fattiga. Det är inte helt lätt att få ihop detta för oss präster. Men samtidigt är det en nyttig påminnelse om vår oförmåga och fattigdom. Vi måste mer lita på Guds nåd och hjälp än på egen begåvning och kraft. Som präster agerar vi inte på egen hand utan alltid i Jesu person och med hans nåd. Det är han som har instiftat eukaristin och vi får bara fira den på hans uppdrag och i hans ställe. Det är Jesus som tvättar sin lärjungars fötter i alla tider och i alla miljöer. Det är bara vår uppgift att efterlikna och efterfölja honom, att återspegla och låta honom handla genom oss. Det är Jesus som samlar sitt folk kring altaret och när oss med sitt ord och sina sakrament. Allt i kyrkan pekar tillbaka på Jesus. Allt sjunger hans lov. Allt talar om vår tacksamhet mot honom. Som präster står vi bara i bakgrunden och låter honom fortsätta sitt återlösningsverk, så att hans barmhärtighet och godhet får stråla fram och förvandla oss och hela vår värld.